

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

11. An tempore interdicti, quando celebrantur diuina Officia ex priuilegio per Festa Paschatum intelligantur tantum primi dies? Et an dicta Festa Paschatum accipienda sunt à primis Vesperis iuxta ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

Agid. Coninch de Sac. disp. 17. dub. 2. n. 36. & novissime Mercet. de Sac. in 3. p. 9. 24. de interd. dub. 2. Et ratio est, quia cui conceditur assistere, & a fortiori dicere Missam, conceditur communicare, nisi expresse excipiat, prout etiam optat Conc. Trid. sess. 22. c. 6. ut in singulis Missis fideles praesentes communicent. Vide etiam Megalam in 3. p. lib. 2. c. 2. 9. 1. n. 29. & post hanc inveni nostram sententiam docere Fabrum de cens. in 4. sem. disp. 25. q. 1. disp. 5. cap. 2. n. 25. ubi sic ait: Fallum est quod non concedatur hanc communio laica personis illis, quibus licet celebrare divina tempore interdicti. Nam in calama, ut considerat Suar dicitur. Dicantur divina Officia sicut prius. At prius, id est, ante interdictum ita celebrantur, ut non Sacerdotes Clerici sumant Eucharistiam more laico. Similiter Sacerdotes aliquo impedimento non potentes celebrare eodem modo communicant: ergo item favores sunt ampliandi, & accessorium sequitur principale: ergo dum principale conceditur, quod est celebrare divina, etiam conceditur accessorium; quod est communio laica. Ita Phil. Faber, & ego. Vide etiam Filiucium tom. 1. tract. 18. cap. 2. num. 42.

RESOL. X.

An laici, quibus tempore interdicti licitum est in aliquibus diebus Missam audire, possint etiam sacram Eucharistiam sumere?

Et an si tempore interdicti occurrat praeceptum sumendi Eucharistiam, ut in Paschate Resurrectionis, poterit dispensari? Ex p. 5. tr. 10. Ref. 84. aliis 83.

S. 1. Negativam sententiam tenet Sylvester ver. interd. 5. q. 2. Sotus in 4. dist. 22. q. 3. art. 1. post 4. concil. D. Ant. p. 3. tit. 26. c. 4. Prapof. in 3. p. q. 4. de interd. dub. 3. n. 22. Henric. lib. 1. c. 4. 5. n. 2. Navar. c. 27. n. 178. Hurtad. tr. de interd. diff. 7. n. 25. Avila p. 5. disp. 4. sect. 2. dub. 12. Gordon tom. 2. lib. 7. q. 16. cap. 4. n. 42. & Turrian. ubi infra, quia supradictis ex communi sensu conceditur tantum assistentia, ut possint audire divina Officia, & eis prohibita est communio: ergo, &c.

2. Verum Suar. disp. 33. sect. 1. n. 36. & seq. contrariam sententiam putat probabilem, & ideo existimat in diebus festis, in quibus cap. Alma mater, conceditur, ut tempore interdicti possint omnes audire Missas, posse intelligi, ut etiam possint sumere Eucharistiam, propter rationem factam, nempe quod qui assistunt Missae, participes sunt sacrificii Missae, & communionis, quia cap. Alma mater dicit, participationem permittimus divinum, quamvis tandem dicat contrariam opinionem facile defendi posse, & in praxi servandam esse Ecclesiae consuetudinem, & hanc posteriori sententiam, quam probabilem putavit Suar. testatur Turr. lib. 6. disp. 48. dub. 2. iudicatam etiam esse probabilem à multis doctissimis viris in Hispania, praesertim in Academiis Compluten. & Salmanticensi, de hac re interrogatis, quorum responsa ipse Torrianus testatur & vidisse & legisse; erant autem plusquam quadraginta viri primarii seculares, & Religiosi ex omnibus Religionibus, qui sensui Suarez subscriperant, contra pauciores quosdam & numero & doctrina inferioris cuiusdam Academiae in Regno Aragonensi. & ita hanc sententiam praeter Suar. tenet etiam Faber de cens. in 4. sem. disp. 25. q. 1. disp. 5. cap. 2. n. 25. Layman lib. 1. tr. 7. p. 4. c. 2. n. 3. Coninch de Sac. disp. 27. dub. 2. n. 36. & Mercet. in 3. p. 9. 24. de interd. dub. 2. ubi sic ait: Cui conceditur assistere Missae, conceditur etiam communicare, nisi expresse excipiat, prout etiam optat Conc. Trid. sess. 22. c. 6. ut in singulis Missis fideles praesentes communicent. Unde etiam sequitur quod laicis licet tempore interdicti

sumere Eucharistiam in quatuor festis, videlicet Paschae, Nativ. Domini, Pentecost. & Assumpt. B. M. quoadquidem per c. Alma, possunt iuste divinis interesse, imò ad implendum praeceptum de annua communionem, tenentur tunc communicare, cum omne impedimentum iuris antiqui sit ablatum per c. Alma mater.

3. Vide etiam Megal. in 3. p. lib. 2. cap. 2. q. 1. n. 30. & ideo statim probabilitate supradictae opinionis tempore interdicti si occurrat praeceptum sumendi Eucharistiam, ut in Paschate Resurr. poterit dari secularibus. Ita Suar. & Coninch. cui adde Portel. in dub. reg. ver. interd. num. 16. Sed negat hoc Turrian. loc. cit. & Avila cum Alter. tom. 2. disp. 4. cap. 4.

RESOL. XI.

An tempore interdicti, quando celebrantur divina Officia ex privilegio, per Festa Paschatum, intelligantur tantum primi dies?

Et an dicta Festa Paschatum accipienda sint à primis vespere juxta morem, quo Ecclesia solet Festivitates inchoare?

Adde Festum Paschatis posse sumi saltem à Gloria in excelsis Sacri diei Sabbati.

Et aliqua alia circa supradicta, & circa celebrationem festivarum Corporis Christi, & ejus Octavas, explanantur in praedicto casu, & tempore interdicti? Ex p. 5. tract. 10. Resol. 61.

S. 1. Affirmative respondet Suar. disp. 34. sect. 1. Quoad hoc in 39. Moscoso in sum. tr. 16. c. 8. Alter de cens. tom. 2. disp. 5. c. 5. Regim. tom. 2. lib. 32. tr. 3. c. 28. n. 536. Villalob. in sum. tom. 1. tract. 19. d. ff. 7. n. 4. ubi sic ait: [Mas advierte que estas fiestas no se han de se entender mas que por el primero dia, que esse es verdaderamente el dia de la fiesta, que el dia de la Natividad en aquel dia se acaba, y el dia siguiente es de San Juan, y lo mismo es de las otras fiestas como tiene la sententia comun, con la Glosa, solo à Soto veo de diferente parecer sin fundamento bastante.]

2. Sed ego contrariae sententiae adhaereo, quam praeter Sotum in 4. dist. 22. q. 3. art. 1. tenet etiam Faber de cens. in 4. sem. disp. 25. q. 1. disp. 5. dub. 5. n. 43. Avila p. 5. disp. 4. sect. 2. dub. 4. Hurtad. tract. de interd. diff. 7. n. 24. Dicendum est igitur sub nomine Paschatum intelligi omnes dies festivos, & in primis in Paschate Resurrect. & Pentecost. id non potest negari, quia omnes illi dies festivi tantum pertinent ad ea mysteria, & in eorum honorem observantur; in Paschate quoque Nativitatis negandum non est, reliquos die festivos post primum, sive duos, sive tres, etiam pertinere ad festivitatem Nativitatis, quamvis principalius ad alios Sanctos, & observati non tantum in eorum honorem, sed etiam in honorem Nativitatis, quia quamvis in honorem Sanctorum non observantur, etiam observantur in honorem Nativitatis saltem duo post primum, sicut fit in aliis Paschatibus, & ut observetur tertius dies post primum, ubi observatur, non parum juvat Nativitas Christi.

3. Notandum est etiam hic cum Ioan. de la Cruz in direct. conf. p. 2. de interd. dub. 1. concl. 3. Ioan. Prapof. in 3. p. q. 4. de interd. dub. 5. n. 34. Mercero in 3. p. 9. 24. de interd. dub. 3. Fabro, Moscoso, Hurtado ubi supra, hanc festa accipienda esse à primis Vespere juxta morem, quo Ecclesia solet festivitates inchoare. Adde festum Paschatis posse sumi saltem à Gloria in excelsis sacri diei Sabbati, quia Ecclesia censetur tunc inchoare festum Resurrectionis, non tamen comprehenduntur Octavae; sed quoad suspensionem interdicti censetur finiri saltem finito Completorio. Martinus V. & Eugen. IV. his festis addiderunt Corporis Christi festum cum Octava.

4. Et

4. Et tandem non desinam pro materia presentis quaestionis apponere hic verba Moscoli in *sum. tr. 16. cap. 8.* ubi sic ait. [Algunos Doctores han dicho, que tambien se pueden dezir, y cantar con toda solemnidad las Missas de las Vigilijs de las tres dichas Pascuas por virtud deste dicho Privilegio, y que desde ellas deveyse comenzar à levantar, y suspender el entredicho. No abraço esta opinion porque verdederamente es hazer mucha violencia à nuestro *cap. Alma mater*, que nominatim señala, y declara los dias de las tres Pascuas del año, y el de la Asuncion de nuestra Señora. Pero tambien es opinion comun, y se puede seguir muy bien en quanto à la Vigilia de la Pascua de Resurreccion, desde de la gloria que en ella se canta con toda solemnidad, y con probabilidad tambien se puede hazer, y guardar lo proprio en la Missa de la Vigilia de la Pascua de Pentecostes, y para el acierto, y seguridad desta opinion se lea el P. Avila del a Compañia en su tratado de censuras, que allí da la razon porque se deve hazer, y guardar esto, con mas propiedad en la Missa destas dos Vigilijs, que no en la Missa de la Vigilia de la Pascua de Navidad.

RESOL. XII.

An Clerici conjugati possint interesse Divinis officiis tempore interdicti? Ex p. 5. tr. 10. Ref. 86. alias 85.

§. 1. **N**egativè respondet Hurtad. *tract. de interd. diff. 7. num. 19.* quia isti non gaudent nisi privilegio Canonis & fori, ut patet ex *cap. vn. de Cler. conjug.* in 6. & etiam docet Ioan de la Cruz in *direct. confiten. p. 2. de interd. not. 1.* & Gordonus *tom. 2. lib. 7. q. 16. cap. 4. num. 16.* Trullench in *Bulla Cruc. lib. 1. §. 3. dub. 2. num. 4.* & alii.

2. Mihi verò magis placet opinio affirmativa cum Villalob. in *sum. tom. 1. tract. 19. diff. 5. num. 7.* Mercero in *3. p. q. 24. de interd. dub. 3. & 4.* Layman *lib. 1. tr. 5. p. 4. cap. 2. num. 2.* Avila p. 5. *disp. 4. sect. 2. dub. 4. concl. 2.* & Coninch de *Sacram. n. disp. 17. dub. 2. num. 30.* si juxta decretum Trident. ex mandato Episcopi alicui Ecclesiae interserviant. Hoc ipso enim quo tales Clerici ita servitio Ecclesiae deputati sunt, videntur in hoc aequales alijs Clericis computari, & consumantur, quia, vel illi tunc non interserviunt Ecclesiae recipiunt sua stipendia, & sic essent meliori conditione, quam alii Clerici, qui non accipiunt stipendia nisi interserviant, & Ecclesia damnum acciperet, quæ & eorum servitio, & suis stipendijs privaretur, vel ipsi iisdem stipendijs privarentur, & hoc esset valde durum, cum ea ratione in gravissimas necessitates, & Clericali statu indignas sine sua culpa conjicerentur.

RESOL. XIII.

An qui habet duo domicilia, alterum in loco interdicto, & alterum in loco non interdicto, censetur ipse interdictus? Ex p. 5. tract. 10. Ref. 71. alias 70.

§. 1. **A**liqui censent manere interdictum, ita Calderin. *tract. de interd.* Sed contrarium docet Sylvester *ver. interd. 2. n. 13.* quia non est major ratio, ob quam sentiat onus unius populi, quam libertatem alterius, & hanc sententiam amplectitur Suarez *disp. 32. section. 2. num. 16.* cum ea limitatione ut quamdiu habitat in populo interdicto, ferat onus interdicti, quod videtur revera probabile, & ad mentem legislatorum, & ita etiam docet Turrian. *lib. 2. disp. 48. dub. 2.*

RESOL. XIV.

An licitum sit alicui non interdicto audire Missam Sacerdotis interdicti personaliter? Ex part. 5. tract. 10. Refol. 64.

§. 1. **N**egativam sententiam docet Philip. Faber *de censur. disp. 15. quest. 1. disput. 5. cap. 1. n. 47.* ubi sic ait: Dubium est, an persona non interdicta liceat audire missam Sacerdotis interdicti personaliter? Respondeo si non est publicè denunciatus, nulli dubium esse non peccare, propter Extravag. *Ad evitanda*, de qua in *disp. de excommunicatione* diximus. Si verò est publicè denunciatus, sustinet Suarez *ubi supra sect. 3. num. 5.* non esse peccatum. Ratio ejus est, quia interdictum personale militat contra personam interdictam, ne faciat, vel audiat Missam, & divina Officia, cæterisque functiones Ecclesiasticas, non autem prohibet ne quis cum illo communice, aut ejus actionibus assistat, quia nullo in jure hæc prohibitio apparet explicitè nedum, sed neque etiam implicitè. Vnde dummodò talis non communice in ministrando divina, sed solum assistat, inquit prædictus Suarez, minimè peccatum committere. Hæc autem opinio mihi non probatur, neque tunc in praxi servari posse judico, quoniam celebratio divinatorum Officiorum activa & passiva est mutua. Vnde cum quis privatur ab activa administratione divinatorum, consequenter quoque videtur privari assistentia passiva aliorum ad illa in persona illius. Vnde cum quis interdictus personaliter à celebratione Missæ, ac divinatorum, consequenter etiam prohibitio indicitur, ne alii ei assistant, quia hæc mutuo se se consequuntur. Confirmatur hæc doctrina, quia certum est Sacerdotem lic ministrantem peccare mortaliter, cum autem quis illius Sacrificio assistit, cooperari videtur illi, & communicat operi malo, quatenus est illius Sacerdotis, quia est sacrilegium hujusmodi celebrare: ergo mihi videtur etiam peccare, ideo in jure hæc prohibitio continetur implicitè. Hæc Phil. Faber.

2. Sed his minimè obstantibus negativam sententiam cum Suarez tenet novissimè Turrian. *lib. 2. disput. 49. dub. 2.* ubi docet illicitum esse inducere talem Sacerdotem ad dicendum, vel ei cooperari, non tamen solum ejus Missam audire. Prior pars est manifesta, quia non licet inducere ad actum peccati. Posterior probatur, quia in sola auditione Missæ non est ulla species cooperationis considerato jure naturali: nullum autem est jus positivum, quo prohibeatur talis auditio Missæ. Ego puto utramque sententiam probabilem esse, & hanc posteriorem tenet etiam Mercerus in *3. part. q. 24. de interd. dub. 3.* & Filiucius *tom. 1. tract. 18. cap. 3. num. 77.*

RESOL. XV.

De pena interdicti ab ingressu Ecclesie apposta ab Urbano VIII. in Bulla contra non residentes.

Et clarè, & breviter explicatur, quid importet ista pena.

Et in prædicto casu queritur, an si quis ita interdictus celebret intra Ecclesiam, fiat irregularis?

Et quid, si tantum audiat officia divina?

Et an Episcopus interdictus ab ingressu Ecclesie possit intra illam recipere Sacramenta?

Et an possit in Ecclesia exercere actum jurisdictionis proprio interno?

Et inter alia alii decem casus cursim adnotantur, in quibus Episcopis interdicitur ingressus Ecclesie. Ex part. 10. tract. 13. & Misc. 3. Refol. 2.

§. 1. A